

2. Willawel

Ysbrydolwyd y gwaith hwn gan hen eiriau Cymraeg sy'n cyfleu seiniau byd natur. Ac os collon ni, fel pobl, yn ein hesgeulustod ambell air dros y blynyddoedd, mae clustiau'r coed yn clywed y cyfan.

//

This work has been inspired by old Welsh words that convey the sounds of nature. And if we, as people, have carelessly managed to lose some words along the way, the ears of the trees still hear them all.

Mererid Hopwood
Ionawr 2021

<p>Siarad // Ideas to talk about....</p> <p>Pa fathau o synau allech chi eu clywed yn y goedwig? // <i>What kinds of sounds might you hear in the woods?</i></p> <p>Pa fathau o sgysiau allech chi eu clywed yn y goedwig? // <i>What kinds of chatter might you hear in the woods?</i></p> <p>Pa fathau o sibrydion allech chi eu clywed yn y goedwig? // <i>What kinds of whispers might you hear in the woods?</i></p> <p>Beth am geisio ail greu sŵn gwynt yn chwythu drwy'r coed gyda'n lleisiau! Wsshss! // <i>Try to recreate the sound of wind in the trees with your voices! Wsshss!</i></p>	<p>Symud // Ideas to move about...</p> <p>Symudwch i'r gerddoriaeth, meddyliwch am eich symudiadau. Ydyn nhw'n araf, yn gyflym, yn fach neu'n fawr? // <i>Move to the music, think about your movements. Are they slow, fast, small or big?</i></p> <p>Sut y gallech chi ddangos coed gyda'ch symudiad? Meddyliwch am y canghennau yn symud yn y gwynt. // <i>How might you show trees with your movement? Think about the branches moving in the wind.</i></p>
<p>Lluniadu // Ideas to draw about...</p> <p>Tynnwch lun o goeden yn symud yn y gwynt. // <i>Draw a tree swaying in the wind.</i></p> <p>Sut y gallwch ddangos y canghennau'n symud? // <i>How can show the branches moving?</i></p> <p>Mae posib defnyddio papur hefyd i greu synau gwyntoedd. Sawl ffordd o ddefnyddio'r papur fedrwch chi feddwl amdano? Ei ysgwyd o gwmpas, ei rwbio yn ei gilydd? // <i>It's possible to use pieces of paper to make sounds too! How many different ways can you think of to use the paper to create sounds? Shaking it around, rubbing it against another piece?</i></p>	<p>Gwneud // Ideas to make and do..</p> <p>Allwch chi wneud coeden allan o ddeunyddiau naturiol o'ch man awyr agored? // <i>Can you make a tree out of natural materials from your outside space?</i></p> <p>Os oes mynediad gennych i'r wê, beth am ddarganfod synau gwyntoedd yn y coed, a'i ychwanegu at y darn. // <i>If you have access to the internet, try to find sounds of winds in the forest, to add to the piece.</i></p>

2. Willawel

Geirfa | Glossary

Adar: birds
Blagur: buds
Blodau: flowers
Canu: to sing
Clebar: chatter
chwit-chwit-chwidogaeth¹: wee-wee-whistling-whirling
dadmer: to thaw, to melt
dadwrdd: clamour
dail: leaves
deffro: to awaken
di-dwrf: noiseless
difwstwr: musterless
drudwen: starling
dwndwr: bluster, prattle
Giff Gaff²: Giff Gaff
gochanu (gochenau): to sing; to praise
grugiar: grouse
gwenoliaid: swallows
haul: sun
hw ddy hw hoyw (ddyhead)³: tu-whit tu-whoo
lleisiau: voices
lifo: to flow
murmur: murmur
mwyalchen: blackbird
nant: stream
och: oh
ochenaid: Sigh (lit.[an] oh-ing)
parable: babble
plant: children
rhuglgoen: rattlebladder
siarad: to talk
siffrwd (siffrydion): rustling
sisal (sisial): to whisper to murmur
sŵn: sound
titw: tit (bird)
trydar: a twittering
tw-it tw-hw: tu-whit tu-whoo
willawel⁴: the breeze in the leaves of trees at dusk

¹ O'r hwiangerdd hynafol Pais Dinogad | from ancient Welsh nursery rhyme Pais Dinogad

² a ddefnyddid i alw cŵn/enwau cŵn (*Pais Dinogad*) | used to call dogs/names of dogs (ancient Welsh nursery rhyme *Pais Dinogad*)

³ O gywydd Dafydd ap Gwilym i'r Dylluan

⁴ gair o dafodiaith Dyfed ond a gollwyd | a lost word from Dyfed Welsh dialect

